

Sygn. akt III RC 318/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Mikołowie – III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Zając

Protokolant: Hanna Wojtuszek-Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2018 r. w Mikołowie

sprawy z powództwa R. R. (1)

przeciwko małoletnim B. i L. rodzeństwu R. reprezentowanym przez

przedstawiciela ustawowego E. R. (1)

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy, jakim jest ugoda zawarta przed Sądem Rejonowym w Mikołowie, w dniu 26 maja 2014 roku, w sprawie sygn. akt III RC 450/13, której Sąd Rejonowy w Mikołowie, postanowieniem z dnia 26 maja 2014 roku sygn. akt III RC 450/13 nadał klauzulę wykonalności- z dniem 1 marca 2017 roku;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. odstępuje od obciążenia stron kosztami postępowania.

III RC 318/17

ZARZĄDZENIE

1. odnotować
2. kal. 21 dni lub z wpływem

M. dnia, 19 czerwca 2018

.....

Sygn. akt III RC 318/17

UZASADNIENIE

Dnia 24 listopada 2017 r. powód R. R. (1) w pozwie przeciwko małoletnim pozwanym B. i L. rodzeństwu R., reprezentowanym przez matkę E. R. (1) domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Mikołowie w dniu 26 maja 2014 r., sygn. akt III RC 450/13 – w całości. Powód wniósł ponadto o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Mikołowie pod sygn. Kmp 37/14.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Mikołowie zobowiązał się płacić alimenty na rzecz syna B. i córki L.

w łącznej kwocie po 800 zł miesięcznie, płatne do rąk matki małoletnich, począwszy od 1 grudnia 2013r. Ugódzie nadano klauzulę wykonalności dnia 26 maja

2014 r. Powód przyznał, że alimenty ustalone w ugodzie po utracie przez niego pracy nie były regulowane i pozwani wystąpili z pozwem alimentacyjnym od rodziców powoda. W dniu 3 marca 2017 roku rodzice powoda E. R. (2) i T. R. zawarli przed mediatorem ugodę z matką małoletnich w której zobowiązali się do płacenia alimentów na rzecz pozwanych w łącznej kwocie 900 zł miesięcznie. Pomimo realizowania ugody matka małoletnich nadal prowadzi egzekucję alimentów od powoda.

W odpowiedzi na pozew (k. 16 akt) matka małoletnich pozwanych wniosła o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami postępowania. W uzasadnieniu pisma procesowego przyznała że od marca 2017 roku dziadkowie T. i E. R. (2) łożą na małoletnich uzgodnione alimenty oraz, że nie została uregulowana sytuacja alimentów zaległych za okres od lipca 2016 roku do lutego 2017 roku. Jednocześnie wskazała, że w sytuacji gdy powód zacznie płacić alimenty w wysokości po 800 zł na małoletnie dzieci to zrezygnuje z alimentów otrzymywanych od dziadków, bo nie są zobowiązani do ich płacenia w pierwszej kolejności. Podniosła, że powód jest osobą zdrową, wykształconą, zaradną życiowo i ma środki na własne utrzymanie a w grudniu 2017 roku z uwagi na toczące się postępowanie karne przekazał jednorazowo kwotę 800 zł.

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2017 roku Sąd Rejonowy w Mikołowie udzielił powodowi zabezpieczenia powództwa w ten sposób, że zawiesił postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Mikołowie pod sygn. akt komorniczych Kmp 37/14 na podstawie ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Mikołowie w dniu 26 maja 2017 roku w sprawie o sygn. akt III RC 450/13 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 22 listopada 2013r. E. R. (1) wystąpiła do Sądu Rejonowego w M. o alimenty na małoletnie dzieci B. i L. rodzeństwo R.. W dniu 26 maja 2014 roku R. R. (1) i E. R. (1) zawarli ugodę przed Sądem Rejonowym w Mikołowie, w której powód zobowiązał się do płacenia alimentów na rzecz małoletniego B. R. w wysokości po 400 zł miesięcznie oraz na rzecz małoletniej L. R. w wysokości po 400 zł miesięcznie, łącznie alimenty w wysokości po 800 zł miesięcznie płatne z góry do rąk matki małoletnich do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności poszczególnej raty począwszy od dnia 1 grudnia 2013 roku. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Mikołowie z dnia 26 maja 2014 roku nadano ugodzie klauzulę wykonalności. (dowód akta III RC 450/13-w tym pozew o alimenty, protokół rozprawy z dnia 26 maja 2014 roku, ugodą z dnia 26 maja 2014 roku, postanowienie Sądu Rejonowego w Mikołowie z dnia 26 maja 2014 roku).

Dnia 21 października 2014r. E. R. (1) złożyła wniosek egzekucyjny do komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Mikołowie R. R. (3) o egzekucję od dłużnika R. R. (1) alimentów zaległych od 1 grudnia 2013 roku do dnia 30 października 2014 roku oraz alimentów bieżących od dnia 1 listopada 2014 roku określonych w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Mikołowie w dniu 26 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III RC 450/13. Matka małoletnich wierzycieli ograniczała prowadzoną egzekucję w wyniku dobrowolnych wpłat alimentów przez powoda w miesiącu lutym, marcu, kwietniu i maju, lipcu 2016 roku. Nie ograniczała egzekucji w innym zakresie. Do dnia 4 października 2016 roku zadłużenie alimentacyjne powoda z tytułu alimentów na rzecz małoletnich wierzycieli wynosiła 3282,65 zł. Egzekucja do momentu udzielenia w rozpoznawanej sprawie zabezpieczenia była prowadzona, na dzień 9 listopada 2017 roku była bezskuteczna. (dowód akta Kmp 37/14-w tym wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, zawiadomienia o wpłatach alimentów, postanowienie komornika o ograniczeniu egzekucji, zaświadczenia komornika o stanie egzekucji, zeznania powoda R. R. (1) k.34 akt zeznania matki małoletnich pozwanych k. 34 akt).

W dniu 18 listopada 2016r. E. R. (1) w imieniu małoletnich L. i B. rodzeństwa R. złożyła pozew o zasądzenie alimentów od dziadków ojczystych T. R. i E. R. (2). W uzasadnieniu żądania pozwu wskazano, że podstawą żądania jest art. 132 krio albowiem uzyskanie na czas potrzebnych uprawnionym środków utrzymania jest niemożliwy a matka małoletnich nie jest w stanie zaspokoić potrzeb dzieci. W dniu 3 marca 2017r. przed mediatorem sądowym T. i E. małżonkowie

R. zobowiązali się płacić na rzecz małoletnich L. i B. rodzeństwa R. alimenty w kwocie po 450 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich w ten sposób, że kwotę 150 zł będzie płacić T. R., zaś kwotę 300 zł E. R. (2), do rąk matki małoletnich E. R. (1) do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat poczynając od 1 marca 2017 roku. Sąd Rejonowy w Mikołowie postanowieniem z dnia 30 marca 2017 roku zatwierdził powyższą ugody przez nadanie jej klauzuli wykonalności. Od dnia zawarcia ugody alimenty są przez dziadków ojczystych małoletnich przekazywane do nadal na bieżąco. (dowód akta III RC 280/16-pozew o alimenty, protokół postępowania mediacyjnego, ugoda zawarta przed mediatorem, postanowienie Sądu Rejonowego w Mikołowie z dnia 30 marca 2017 roku, zeznania powoda R. R. (1) k.34 akt zeznania matki małoletnich pozwanych k. 34 akt).

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z wyżej wskazanych dokumentów, oraz zeznaniach stron postępowania. Okoliczności faktyczne nie były sporne pomiędzy stronami.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu jedynie częściowo.

Powód upatrywał podstawy swojego roszczenia w art. 840 k.p.c., wskazując, że na skutek zawartej przez E. R. (1) w imieniu małoletnich ugody z jego rodzicami i bieżącego przekazywania świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletnich w łącznej kwocie po 900 zł miesięcznie jego zobowiązanie stwierdzone tytułem wykonawczym w postaci ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Mikołowie w dniu 26 maja 2014 r, sygn. akt III RC 280/16, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności, nie może być egzekwowane.

Zgodnie z art. 840§1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia jeżeli:

- 1.) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzającego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2.) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
- 3.) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787 kpc, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego praw, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść;

Powództwo opozycyjne jest sposobem obrony merytorycznej przed prowadzoną egzekucją, pozwalającym na pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, jeżeli prowadzenie egzekucji na podstawie tego tytułu narusza prawa podmiotowe dłużnika wynikające z prawa materialnego. W toku procesu wszczętego w oparciu o artykuły 840-843 k.p.c. nie jest dopuszczalne ponowne merytoryczne rozpoznanie sprawy zakończonej prawomocnym wyrokiem, a podstawa powództwa jest ograniczona do wymienionych w tych przepisach. Nie dochodzi do ponownego badania istoty stosunku cywilnoprawnego, który łączył strony i badania okoliczności wskazanych jako podstawa faktyczna powództwa oraz analizy przepisów prawa materialnego decydujących o sposobie rozstrzygnięcia sądu.

Sąd rozpoznający powództwo opozycyjne jest bowiem bezwzględnie związany wyrokiem wydanym w sprawie między wierzycielem a dłużnikiem co do ustalonego w sentencji obowiązku świadczenia czy treścią ugody zatwierdzonej przez Sąd. W wypadku powództwa opozycyjnego opartego o art. 840 § 1 k.p.c. może być przedmiotem badania, czy po powstaniu tytułu egzekucyjnego, nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, a gdy tytułem jest orzeczenie sądowe badanie może objąć również zdarzenie, które nastąpiło po

zamknięciu rozprawy, oraz zarzut spełnienia świadczenia, jeżeli nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Ze względu na to, że art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. odnosi się tylko do zdarzeń powstałych po powstaniu tytułu egzekucyjnego, zarzut wykonania zobowiązania może dotyczyć tylko okresu po powstaniu tego tytułu, a gdy tytuł egzekucyjny stanowi orzeczenie sądowe - okresu po zamknięciu rozprawy.

Powód wykazał istnienie przesłanki z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. umożliwiającej żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności ale jedynie w części. Po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane. Roszczenie określone w oparciu o art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. ma zapobiegać niepożądanym w obrocie prawnym sytuacją wielokrotnej zapłaty tego samego długu. Powództwo z artykułu 840 k.p.c. zmierza jedynie do wzruszenia samego tytułu wykonawczego a nie zmiany treści. Pozbawia możliwości egzekwowania ale nie wyłącza późniejszej możliwości ponownego nadania klauzuli wykonalności w razie zmiany okoliczności, które uzasadniały pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Wprawdzie obowiązek alimentacyjny dziadków małoletnich ustalony w oparciu o art. 132 krio ma charakter subsydiarny a jego wysokość określa się indywidualnie dla każdego zobowiązanego w dalszej kolejności mając na uwadze jego możliwości zarobkowe i majątkowe, to należy mieć na uwadze roszczenie regresowe przysługujące im od powoda określone w art. 140 krio. Jak wynika z treści art. 140 krio osoba, która dostarcza drugiemu środków utrzymania lub wychowania będąc do tego zobowiązana z tego powodu, że uzyskanie na czas świadczeń alimentacyjnych od osoby zobowiązanej w bliższej kolejności byłoby dla uprawnionego niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami, może żądać zwrotu od osoby, która powinna była te świadczenia spełnić. Roszczenie to przedawnia się z upływem lat trzech. Zgodnie z dominującym w orzecznictwie poglądem roszczenie z art. 140 krio nie jest roszczeniem alimentacyjnym ale cywilnoprawnym roszczeniem majątkowym, jego wysokość limitowana jest zakresem świadczeń alimentacyjnych, które w czasie objętym regresem ta osoba powinna była spełnić. Oznacza to, że zwrot wysokości świadczenia regresowego nie może przewyższać wysokości świadczeń alimentacyjnych określonych dla osoby zobowiązanej do ich realizacji w pierwszej kolejności, niezależnie od tego czy subsydiarny obowiązek alimentacyjny został zrealizowany w większym zakresie. Powiązanie regresu z art. 140 krio ze zobowiązaniem do przekazywania alimentów przez osoby zobowiązane w dalszej kolejności na podstawie art. 132 krio sprawia, że nie jest możliwe równoczesne egzekwowanie alimentów od osoby zobowiązanej w bliższej kolejności przy równoczesnym spełnieniu świadczenia alimentacyjnego w pełnej wysokości (świadczeń określonych dla pierwotnie zobowiązanego) od krewnych małoletnich, których obowiązek alimentowania jest w dalszej kolejności.

Żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego może nastąpić jedynie wówczas, gdy zostanie spełniona choćby jedna z przesłanek wymienionych w art. 840 § 1 k.p.c.

Realizowanie ugody zawartej ze zobowiązanymi w dalszej kolejności do alimentacji na rzecz małoletnich L. i B. R. (na podstawie tytułu wykonawczego jakim jest ugoda z dnia 3 marca 2017 roku z klauzulą wykonalności) jest zdarzeniem, wskutek którego nie mogą być egzekwowane alimenty od ojca małoletnich za okres od dnia zawarcia i realizacji ugody z dziadkami ojczystymi małoletnich. Wysokość alimentów ustalonych w ugodzie z dnia 3 marca 2017 roku przekracza wysokość świadczeń alimentacyjnych do regulowania których zobowiązał się powód w treści ugody z dnia 26 maja 2014 roku. Tym samym co do wysokości całość alimentów do regulowania których był zobowiązany powód jest realizowana. Nadal nie zostały spełnione przez powoda jego świadczenia alimentacyjne na rzecz małoletnich B. i L. rodzeństwa R. za okres sprzed zawarcia przez matkę małoletnich z dziadkami ojczystymi ugody z dnia 3 marca 2017 roku, zatem w tym zakresie tytuł wykonawczy nie może być pozbawiony wykonalności.

Mając na uwadze powyższe na mocy art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd uwzględnił powództwo częściowo i pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy, jakim jest ugoda zawarta przed Sądem Rejonowym w Mikołowie w dniu 26 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III RC 450/13 z klauzulą wykonalności z dniem 1 marca 2017 roku oraz oddalił powództwo w pozostałej części jasko dalej idące, nie uzasadnione. W pozostałym zakresie (do 28 lutego 2017 roku) tytuł wykonawczy nadal uprawnia do egzekucji.

Mając na uwadze wynik postępowania w którym żądanie powoda co do zasady zostało uwzględnione oraz sytuację materialną małoletnich pozwanych Sąd stosując art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania stron kosztami postępowania.

Sygn. akt III RC 318/17

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować;
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć
- matce małoletnich pozwanych z pouczeniem o apelacji
3. K.. 14 dni lub z wpł.

M., dnia 2 lipca 2018 roku, Sędzia